

บทคัดย่อ

169515

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์วรรณกรรมอีสานเรื่องขูลู นางอ้ว

ชื่อผู้เขียน : นางสาวบัวพันธ์ ผิวทอง

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : ไทยศึกษา

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์พัฒนา เฟื่องผลา ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ สมพอง
3. รองศาสตราจารย์ประทีป วาทิกทินกร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคคุณค่าทางวรรณศิลป์ สภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชาวอีสาน สภาพการเมืองการปกครอง และสภาพเศรษฐกิจของชาวอีสาน ที่ปรากฏในวรรณกรรมอีสานเรื่องขูลู นางอ้ว

คุณค่าทางวรรณศิลป์ในวรรณกรรมขูลู นางอ้ว นั้น ได้พบความงามเกี่ยวกับ “คำฟัด” หรือ “คำก่าย” การสรรคำใช้สละสลวย มีกวีโวหารครบทั้งอุปมาอุปมัย อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อุทาหรณ์ อติพจน์ การใช้คำถามที่รู้คำตอบอยู่แล้ว การเล่นคำ และการใช้เสียงสัมผัส

สภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชาวอีสานในอดีตที่ปรากฏในวรรณกรรม ขูลู นางอ้ว พบค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูต่อบุคคล สัตว์และสิ่งของ การเคารพนอบน้อม ค่านิยมเกี่ยวกับความงามของสตรี การให้อภัย การหลงวัฒนธรรม พบธรรมเนียมประเพณี เกี่ยวกับการเกิด การตั้งชื่อ การสู่ขวัญ การตัดแวร-ตัดกรรม การเลือกคู่ครอง การโอมสาว การแต่งงาน การตาย การฃาปนกิจศพ การผูกเสี่ยว ความเชื่อต่างๆ ความเชื่อเกี่ยวกับ เทพเจ้า ฤกษ์ยาม โหราศาสตร์ ความเชื่อทางลัทธิวิญญาณ ผี ไสยศาสตร์ ลางสังหรณ์ และการใช้หลักธรรมตามคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นวิถีชีวิต

169515

สภาพการเมืองการปกครองนั้น พบเกี่ยวกับการแบ่งชนชั้นทางสังคม อันประกอบด้วยเจ้าเมือง อุปฮาด ราชวงศ์ ราชบุตร เมืองแสน เมืองจันทร์ การปกครองตามทศพิธราชธรรม

ส่วนสภาพทางเศรษฐกิจ ได้พบเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หมาก-พลู พืชผลไม้ ผักสวนครัว การประมง การเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์หาของป่า การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา การทำเครื่องมือเครื่องใช้ และการค้าขาย

ABSTRACT

169515

Thesis Title : An Analysis of Northeastern Literature: Khulu Nang-ua

Student's Name : Miss Buapan Phiuthong

Degree Sought : Master of Arts

Major : Thai Studies

Academic Year : 2002

Advisory Committee:

1. Assoc. Prof. Pathna Pengpala Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr.Pit Sompong
3. Assoc. Prof. Prathip Wathiktinakorn

The purposes of the research to study literary values, the socio-economic, culture and political, and the ways of life that have been written about in Khulu Nang-ua. The results are as follows:

The literary value highlights are found in many styles of phrasing in Khulu Nang-ua. for example “come kai” (rhyming), a wonderful diction, rhetorical style of writing, simile, metaphor, personification, analogy, hyperbole, rhetorical question, puns on words and assonance.

There are many socio-cultural conditions that are presented in Khulu Nang-ua, the dominant social values about gratitude, animals, things, respecting, the beautiful criteria, forgiveness, and ethnocentrism. Lost of

customs are shown, such as birth, naming, moral call, driving sin away, mate selection courtship, wedding, cremation, and friendship rite. Some beliefs are disclosed, such as theism, calculating the auspicious hour, astrology, animism, magic practices, augury, and using the principles of Buddhism for their ways of life.

In the political aspects, it revealed some political and social stratification, such as governor, “uppahart” (vice governor), royal family, the princes, “muengsaen” (high general officer), “mueng chan” (high civil officer) and ten principles of conduct prescribed for the governor.

The economic dimensions are disclosed in many occupations in agriculture. They are rice farming, mulberry planting and silk cloth weaving, betel growing, horticulture, gardening, fishery, animal raising, hunting and gathering, making pottery.